

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

GÜNLÜDÜR
21/11/2022

Internet address: www.canada.gov.tr

ESKİŞEHİR MİLLETVEKİLİ SAYIN ARSLAN KABUKÇUOĞLU'NUN

7/54597 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın 2020 Sayıştay Raporuna göre; Sanayinin desteklenmesi kapsamında kullandırılan kredilerin geri dönüş işlemleri ile bedelsiz parsel tahsisine ilişkin mahsup işlemlerinin Halk Bankası ile yapılan protokole dayandırılarak banka tarafından gerçekleştirilmiştir.

Konunun önemine vurgu yapılması amacıyla, OSB ve SS'lere kullandırılan kredilerin büyüklüğü incelenmiş ve mevcut verilere göre; 2020 yılı içerisinde kullandırılan kredi tutarının 705.211.005,00 TL, tahsilat tutarının ise 184.951.356,36 TL olduğu, 31.12.2020 tarihi itibarıyla OSB ve SS'ler için yılı fiyatlarıyla Bakanlıkça kümülatif olarak bu güne kadar kullandırılan kredi tutarının 4.197.673.553,19 TL, tahsilat tutarının ise toplam 1.110.615.531,57 TL olduğu; aynı tarih itibarıyla vadesi geçmiş borçlu OSB ve SS sayısının 58 adet, vadesi geçmiş borç tutarının ise toplam 33.261.671,00 TL olduğu tespit edilmiştir.

Doğrudan yatırımcılara yönelik önemli bir destek olan bedelsiz parsel desteği uygulamasının etkin bir şekilde yürütülmesinin çok önemli olduğu düşünülmektedir. Yapılan incelemelerde, sanayinin geliştirilmesi ve üretimin desteklenmesi amacıyla bedelsiz parsel desteği olarak 2019 yılı için 105.787.462,47 TL, 2020 yılı için 59.373.226,00 TL tutarında kaynak kullanılabilmiştir. Banka tarafından bildirilen bu tutarlar esas alınarak Bakanlıkça muhasebe kaydı yapılmakta, ancak hesaplamaların nasıl yapıldığı konusunda Bakanlığın herhangi bir dahli bulunmamaktadır.

Destek ödemeleri kapsamında Bakanlıkça Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ile Sanayi Sitelerine (SS) kullandırılan kredilerin geri dönüşlerine ilişkin işlemler ile sanayinin geliştirilmesi ve üretimin desteklenmesi amacıyla OSB yatırımcılarına sağlanan bedelsiz parsel desteğine ilişkin mahsup işlemlerinin; Halk Bankası ile imzalanan Protokole dayanılarak Banka tarafından gerçekleştirildiği ve bu işlemlere ilişkin muhasebe kayıtlarında doğrudan Banka tarafından bildirilen tutarların esas alındığı; bu durumun Kamu İdaresinin görev, yetki ve sorumluluğunu düzenleyen yasal düzenlemeler ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na uygun olmadığı tespit edilmiştir.

Desteklenen toplam 325 adet OSB'nin sadece 113 adedinde doluluk oranının %75'in üzerinde, 156 adedinde ise %50'nin altında olması dikkate alındığında, OSB tüzel kişiliklerine sağlanan desteklerin yanında, 4562 sayılı Kanunun Ek 3 üncü maddesiyle doğrudan yatırımcılara sağlanan bedelsiz parsel desteğine de ağırlık verilmesinin, mevcut kaynakların daha verimli ve etkin kullanımına katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Bu bağlamda;

Soru 1- Bakanlığınız tarafından destek ödemeleri kapsamında Organize Sanayi Bölgeleri ile Sanayi Sitelerine kullandırılan krediler ile bedelsiz parsel desteğine ilişkin mahsup işlemleri 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na uygun neden yapılmamaktadır?

Soru 2- Organize Sanayi Bölgesi yatırımcılarına sağlanan bedelsiz parsel desteğine ilişkin mahsup işlemleri neden Bakanlığınızca takip edilmemektedir?

Soru 3- Organize Sanayi Bölgesi ve Sanayi Sitelerine kullandırılan kredilerin tahsil işlemleri neden takip edilmemektedir?

Soru 4- Bahse konu olan krediler ile tahsilat tutarları arasında oluşan farka neden olan yatırımcılara herhangi bir yaptırım uygulanmakta mıdır?

CEVAPLAR:

Cevap 1-2-3-4- Bakanlık tarafından OSB'lere kullandırılacak kredinin kullanımı ve geri ödemesi hakkındaki hususlar, Bakanlığımız ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından müştereken hazırlanan "*Organize Sanayi Bölgeleri ve Sanayi Siteleri Projeleri Ödeneklerinin Kullanımı ve Kredilendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar*" çerçevesinde yürütülmektedir.

İlgili usul ve esaslarda kullandırılacak kredinin faiz oranları ve geri ödeme şartları OSB'lerde; "*Kalkınmada öncelikli yörelerde*"; faiz oranı yıllık % 1, geri ödeme süresi 5 yılı ödemesiz toplam 15 yıl, "*normal illerde*"; faiz oranı yıllık % 2, geri ödeme süresi 3 yılı ödemesiz toplam 13 yıl, "*gelişmiş illerde*" ise; faiz oranı yıllık % 3, geri ödeme süresi 2 yılı ödemesiz toplam 11 yıl olarak, 01/01/2021 tarihinden öncesi için uygulanmaktadır.

Sanayi Sitelerinde ise; "*Kalkınmada öncelikli yörelerde ve doğal afet geçiren yerlerde*" üstyapı kredilendirme oranı % 70, faiz oranı yıllık % 1, geri ödeme süresi 2 yılı ödemesiz, toplam 15 yıl, "*normal illerde*"; üstyapı kredilendirme oranı % 60, faiz oranı yıllık % 2, geri ödeme süresi 2 yılı ödemesiz toplam 13 yıl, "*gelişmiş illerde*" ise; üstyapı kredilendirme oranı % 50, faiz oranı yıllık % 3, geri ödeme süresi 2 yılı ödemesiz toplam 11 yıl olarak, yine 01/01/2021 tarihinden öncesi için tatbik edilmektedir.

Bu bahisle, 31/12/2020 tarihi itibarıyla OSB ve SS'lere kullandırılan 4 milyar 197 milyon TL tutarındaki kredinin 1 milyar 110 milyon TL'si tahsil edilmiş olup, 1 milyar 700 milyon TL'nin ise henüz geri ödemesi başlamamıştır. OSB'lerde kullandırılan kredilerden 400 milyon TL; 5084 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi, 4562 sayılı Kanunun geçici 9 uncu ve Ek 3 maddelerine göre borçlarından mahsup edilmiş, ilgili teşviklerden yararlanan OSB'lerin borçları indirim oranları kadar anapara borçları ertelenmiştir.

Ayrıca, 17/11/2020 tarihli ve 7256 sayılı Kanun kapsamında 6 OSB ve 10 SS peşin ödeme seçeneği ile vadesi geçen borçlarını ödemiş, 1 OSB ve 10 SS ise taksitli seçenekle borçlarını yeniden yapılandırmış olup, ödemeleri devam etmektedir.

Kredi geri dönüşleri ile ilgili tahsilatlar Halk Bankası aracılığı ile Bakanlığımız Merkez Saymanlık Müdürlüğü gelir hesabına aktarılmakta, Merkez Saymanlık ve Banka tarafından Bakanlığımıza bilgi verilmekte ve buna göre geri dönüşler Bakanlığımızca takip edilmektedir.

Kredi geri ödeme işlemleri; belli usul ve esaslar çerçevesinde Bakanlığımızca Bankaya verilmiştir. Aynı kredinin vadesinde geri ödenmemesi veya sözleşme hükümlerinin yerine getirilmemesi halinde, Banka tarafından Bakanlığın talimatı ile gerekli işlemin yapılacağı hususu düzenlenmiştir. Burada bir yetki devri söz konusu değildir; ödemelerin aksaması veya sözleşme hükümlerinin yerine getirilmediğinin Bankanın vereceği bilgi ile ya da Bakanlık tarafından yapılan denetim neticesinde anlaşılması halinde Bakanlığın talimatı ile Bankanın işlem tesis etmesi söz konusudur. Krediyi zamanında ödemeyen OSB veya SS'lerde, ilgili usul ve esaslar çerçevesinde banka tarafından Bakanlığımızın talimatı alınarak borcun tamamı muacceliyet kazanmakta ve icrai takip aşamasına geçilmektedir.

Bakanlığımız 2021 Yılı Yatırım Programında 105 adet OSB ve 39 adet SS projesi yer almaktadır. 01/11/2021 tarihi itibarıyla 37 OSB toplam 382.77 milyon TL, 20 Sanayi Sitesi ise toplam 210.57 milyon TL tutarında kredi kullanmış bulunmaktadır.

Yatırımcıya sağlanan bedelsiz arsa tahsisi desteği, istihdam tutarı kapsamında takip edilmektedir. Mahsuplaşma tutarları da Bakanlığımızca hesaplanmakta ve Bakanlığımızın OSB'lere vermiş olduğu kredileri takip etmekte olan Türkiye Halk Bankası A.Ş.'ye talimatlandırılarak gerekli mahsup işlemleri yapılmaktadır.